

THE
LIBRARY
OF THE
MUSEUM
OF
COMPARATIVE ZOOLOGY
AND ANATOMY
HARVARD UNIVERSITY
CAMBRIDGE, MASS.

82
10

2
MAT

MCD 2019

MONTSERRAT

82
B

FA-738

BIBLIOTECA DELS ESCONS DE CATALUNYA

fundada y dirigida per

MOSSEN JAUME COLLELL, Pbre.

QUADERN 1.^r

CANSONS DE MONTSERRAT

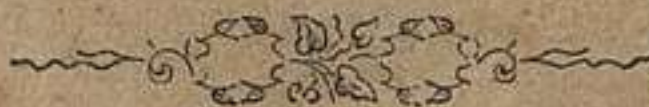
ARA NOVAMENT DICTADAS

Y EN CELEBRACIÓ DEL MILLENAR

PUBLICADAS PER

Mosreu Jacinto Verdaguer,

PREBERE.

VICH-1880.

Estampa de Ramon Anglada.

PRÓLECH.

Ab pocas paraulas nos entendrem, puix que 'l titol de Biblioteca dels escons de Catalunya ja diu prou clar quin pensament nos guia en la publicació que avuy comensam ab bons auspicis. Mes de quatre de nostres estimats lectors tindrán ja ben observat,—y se 'n haurán condolgut mes d' una volta—que del gran xáfech d' escrits, en vers y prosa, que 'ns va cayent á sobre d' ensá que 's parla de Catalanisme, poch n' hi há que serveescan per assahonar la terra y fer prosperar la bona llevor que 'ls passats nos dexaren, al fernos lo inestimable llegat d' una llengua sana y robusta, arxiu de nobles sentiments, erari de bon seny y pràctica sabiesa. Poch se 'n falta, si aquest xarbot no 'ns esllabissa lo que encara ben ferm restava; y Deu sab quins intents s' amagan baix la virolada disfressa de Catalanisme!

Lo cert es que mentres se catalanisa tant, ben poch se catalaneja; y d'aqueixa serreta d'escrits que cada dia las prempsas buydan n'ix una fortor de extrangeria que empesta. Perque extranger és, y traydor à la terra de sos pares, lo qui's val de la llengua catalana per sembrar llevors d'incrèdulitat y divulgar los deliris d'una ciencia bordissenca; extranger es y escarnidor de son poble, lo qui escriu en la materna llengua, à mal ús may ayesada, obras de impúdica obscenitat ó frívola lleugeresa, que sols tenen la sentida de fumós café, y may la bona olor de casa nostra, lo perfum de nostras montanyas y masias.

Y veus' aquí perquè hem pensat en publicar una Biblioteca endressada à fer reviuire la vera tradició catalana; una sèrie de petits volums que fàcilment se pujan espargir per tot Catalunya, y entren allí hont no entra 'l periòdich, venentlos axís lo llibreter de la ciutat populosa com lo marxant que per las firas y mercats porta encara'ls vells romansos de Carlo-Magno y la pia-dosa lletra del Contrapàs; puix quan lo catalanisme bort y de mala lley s'esforça

per introduhirse fins en los mes amagats recons de nostra terra, en forma de fullas vulgars y desvergonyidas, es hora de pensar sèriament en oposar al mal una activa propaganda del be, en la forma que mes bonament se puga.

Las materias que anirem tractant en eixa Biblioteca seràn variadas, exint després d'un llibret de animada controversia sobre punts d'actualitat, un aplech de llegendas populars, ó be una noveleta de delitosa ensenyansa ó un estudi sobre un punt històrich, fet de manera que'l poble fàcilment puga conèixer los mes famosos personatjes y las mes altas proesas de Catalunya. No 'ns cal dir res mes, per fer entendre la nostra idea que axís com de Deu serà benehida, esperam ha de ser dels catalans ben rebuda y amorosament secundada.

Y com las primicias d'aquesta publicavió, per tots quatre costats catalana, pertocavan de dret á la Soberana Verge Patrona de Catalunya, comensam avuy la nostra empresa, en ocasió plausible y venturosa, publicant un ramellet de cançons que l'autor, lo mes inspirat dels poetas de la Patria,

ha recullit en lo mistich verger de la santa montanya catalana, per ferne flayrosa presentalla à la Mare de Deu, en las festas del Milenar de la Invenciò de sa sagrada Imatge de Montserrat. No podiam comensar millor que oferint à Maria y à nostres estimats compatrieis un ram de flors montserratinas que, tot vessant à dojo lo celestial aroma de la religiò, escamparán arreu lo vivificant olor del amor à la patria.

Abril de 1880.

Jaume Collell, Pbre.

A LA VERGE DE MONTSERRAT

*A*b los aucells que alegran vostra serra
vull, *M*aria, cantarvos mos amors;
si pobres son mos cantichs en la terra
feu que en lo cel ne cante de mellors.

VIRGAY

Rosa d' Abril, Morena de la serra,
Re de Montserrat Estel,
il·luminau la catalana terra;
 guiáunos cap al cel.

Ab serra d' or los angelets serraren
exos turons per fervos un palau:
Reyna del cels que'ls serafins baxaren,
dáunos abrich dins vostre mantell blau.

Alba naxent d' estrelles coronada,
Ciutat de Deu que somiá Davit,
á vostres peus la lluna s' es posada,
lo sol sos raigs vos dona per vestit.

Dels catalans sempre sereu Princesa,
dels espanyols Estrella d' orient,

siau pels bons pilar de fortalesa,
pels pecadors lo port de salvament.

Donau consol à qui la pàtria anyora
sens veure may los cims de Montserrat;
en terra y mar oïu à qui'us implora,
tornau à Deu los cors que'l han dexat.

Mística Font de l' aygua de la vida,
rajau del cel al cor de mon päys ;
dons y virtuts dexáuli per florida,
féune, si us plau, lo vostre paradís.

Ditxosos ulls, Maria, los que us vejan,
ditxós lo cor que s' obre à vostra llum ;
Rosa del cel que'ls serafins voltejan,
à ma oració donau vostre perfum.

Cedre gentil del Líbano corona,
Arbre d' encens, Palmera de Sion,
lo fruyt sagrat que vostre amor nos dona
es Jesucrist, lo Redemptor del mon.

Ab vostre nom comensa nostra historia,
y es Montserrat lo nostre Sinai :
sian per tots l' escala de la Gloria

exos penyals coberts de romani.

*Rosa d' Abril, Morena de la serra,
de Montserrat Estel,
il-luminau la catalana terra;
guiáunos cap al cel.*

A MONTSERRAT!

HIMNE DEL MILENAR

*P*ujem, fills de Maria,
*P*ujem à Montserrat,
mil anys ha que hi sortia
lo Sol del Principat.

Estant encara en vida,
La Verge benehida
Nos dona ja 'l seu cor;
Sant Pere ab la embaxada
L' Imatge 'ns ha portada,
Sant Lluch fou l' escultor.

Per trono y per corona
Prenia Barcelona,
De tantas flors jardí,

Eularia la enramava,
Sever l' anomenava
Sa estrella del mati.

Fugint de la gent mora
La celestial Pastora
Dexá 'l ramat fidel;
Y en mitx d' exa montanya
De flors sols s' acompanya,
De flors y aucells del cel.

Un dia á la vesprada
La serra il-luminada
Vegeren los pastors;
Vegeren llums molt bellas
Baxarhi, com estrellas
D' hermosos resplandors.

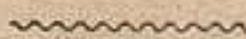
Lo Bisbe sab la nova,
Trová dintre una cova
L' Imatge mes gentil;
Los Angels la voltejan,
Y 'ls arbres que la ombrejan
Li fan de camaril.

La du cap á Manresa,

Mes la real Princesa
No vol passar avant;
Se queda aquí á la serra
Per benehir la terra
D' aquexos cims estant.

De reys sou visitada,
De reynas coronada,
Estrella d' Israel:
Los Sants de nostra terra
Passan per vostra serra
Quan pujan cap al cel.

La terra catalana
Vos vol per soberana,
Espanya us vol per nort;
Preneula Vos per filla,
Y avuy que 'l mon perilla
Trayeu lo mon á port.

CANSÓ DE LA ESTRELLA

A un brillant Estel
li digué la terra:
Floreta del cel
pòsat en ma serra;
quan veu que s'hi posa
ma patria ditxosa
li diu ab amor:

*Estrelleta ó Rosa,
flor d' or,
Estrelleta ó Rosa,
quèdat en mon cor.*

La estrellada nit
ne te gelosía
y en son camp florit
ara la voldria;

mes ma patria bella
diu á sa Poncella
sempre ab mes amor:

*Roseta ó Estrella,
flor d' or,
Roseta ó Estrella,
fes cel del meu cor.*

6 Setembre 1879.

CANSÓ DEL PELEGRÍ

He vist las dotze ermitas,
Hmes ¡ay! sens ermitans,
no hi fan dolsas visitas
los Angels com avans.
L' auCELL encara hi nia,
las flors s' hi han quedat.

*Mes ay! Maria
m' ha enamorat.*

Com la de *Sant Geroni*
d' ermita no n' hi ha,
he vist la del *dimoni*,
malhaja l' ermitá,
sols ell muntar podria
l' altiu *Cavall Bernat*.

*Mes ay! Maria
m' ha enamorat.*

He vist lo *cap del Lloro*
he vist lo *cap del Gos*,
he vist lo *roch del Moro*
y l' *espadat Montgros*,
la vella *Ferreria*
dessota un roch pelat.

Mes ay! Maria
m' ha enamorat.

He vist la *font de l' Eura*,
he vist la *font del Pi*,
lo rossinyol s' hi abeura
cantant al dematí,
sentint sa melodia
lo cor sas alas bat.

Mes ay! Maria
m' ha enamorat.

He vist en ampla cova
lo *niu del Mansuet*,
l' *infern*, diuen que 's troba
un poch mes avallet.
Mes cosas contaria
aquell que hi haja estat.

Mes ay! Maria
m' ha enamorat.

Allà *dels monjos* miro
la llarga *Professó*,
fins l' escolà hi oviro,
que es un gegant turó.
Cecilia salmodia
no lluny del gran *flautat*.

Mes ay! Maria
m' ha enamorat.

La roca *Foradada*
cap á ponent se veu,
inmensa portalada
de gegantina seu;
pot ser Deu la volia
per la de Montserrat.

Mes ay! Maria
m' ha enamorat.

He vist sota una roca
plorar los *degotalls*,
si 'l bes del sol hi toca
son perlas sos cristalls,
perletas que Deu cria
y cull la flor del prat.

Mes ay! Maria
m' ha enamorat.

M' agradan las canturias,
m' agrada 'l camaril,
los prats y las boscurias
hont riuen Maig y Abril,
Safreig y Escolania,
los monjos y l' abat.

*Mes ay! Maria
m' ha enamorat.*

CANSÓ DELS ESCOLANS

María 'ns es mare,
Jesus nos es pare,
los Angels hermosos
son nostres germans,
que al cel nos responen
quan canten y sonen
als peus de la Verge
los seus escolans.

*Aucells de Maria,
cantem nit y dia.*

Vestida de rosa
ja l' alba amorosa
al mon anuncia
la exida del sol.
Del sol que 'l mon salva
María n' es l' alba,

cantémli corrandes
com fa'l rossinyol.

*Aucells de Maria,
cantem nit y dia.*

Cantémli corrandes,
teximli garlandes
de lliris y roses
y herbetes d' olor.
Seguímli los passos,
viscam en sos brassos,
dormim en sa falda
lo son del amor.

*Aucells de Maria,
cantem nit y dia.*

Apar exa serra
lo cel de la terra;
si 'ns deyan los Angels
son càntich novell,
diria tal volta
la gent que 'ns escolta:
si aquí no es la Gloria
ja n' es lo cancell.

*Aucells de Maria,
cantem nit y dia.*

CANSÓ DELS ANGELS

Matí primer d' Abril
M matinadeta hermosa,
los Angelets á vols
baxarán de la Gloria,
cantant cansons del cel,
semblant lliris y rosas.
Son vestidet n' es blanch,
sa cabellera rossa ;
qui porta un violí,
qui porta una viola,
qui un cistelló de flors
que pels jardins aboca.
Baxan del paradís
pel camí de l' aurora :
—¿ Hont van los Angelets ?
¿ Sas alas d' or hont volan ?—
Volan á Montserrat

à fer música dolça.

—Anáuhi, 'ls Angelets,
que ja 'ls aucells ne tornan,
dihent en sa cansó
que'l Milenar s'acosta.—

Una volada mes
arriban á la porta,
la Verge es al altar
y'ls escolans la enrotllan,
ab ciris á las mans,
ab cántichs á la boca;
lo cántich es tan dols
los Angels enamora:

—Tornémsen, Angelets,
que ells se han llevat mes d'hora,
y hont cantan los infants
los Angels son de sobra.—

—No son de sobra, no,
respon sa Reyna hermosa,
que canten ells á dins,
vosaltres dins y fora,
en cada mitx de bosch,
y en cada cim de roca,
y dintre'l camaril
hont jo 'us escolto sola.—
Encara no'ls ho diu

ja hi es la alada cobla,
cantant cançons del cel,
semblant música dolça.
Lo pelegrí la pren
per veus d' una arpa eòlia,
lo pastoret per cants
del rossinyol que hi glosa.
Si son càntichs d' aucell
l' aucell es de la Gloria,
si veus d' una arpa son
un Angelet la toca.

GANSO DE LAS ERMITAS

Portí corona de dotze ermitas,
las habitavan tretze ermitans,
desde la terra semblan petites
desde la gloria semblavan grans.

De una á una me las han presas
las dotze perlas del meu collar,
las dotze llántias per Deu encesas
¡ay! ja no creman en mon altar.

*O Catalunya, so ta patrona,
tòrnám si't plau,
las dotze estrelles de ma corona,
que de mes puras no'n te'l cel blau.*

Com los ascetas d'aqueixa serra
l'home sospira per ser felis,
mes ay! no pense trobar en terra
las flors que naxen al paradís.

Per que'n cullissen ells las primicias
n'hi queya alguna de sos jardins,
mes l'home's tanca l'hort de delicias
hont l'esperavan los serafins.

*O Catalunya, so ta patrona,
tòrnam si't plau,
las dotze estrelles de ma corona,
que de mes puras no'n te'l cel blau.*

Aquí la vida se 'ls escorria
com riereta d'onas de mel,
hora tras hora, dia tras dia
cantant volavan tots cap al cel.

Quan hi trucava la mort traydora,
—Entra, li deyan, ja estich á punt,
¿del mon vols tráurem? ja'n estich fora,
dels bens que robas no'n tinch ni un.—

*O Catalunya, so ta patrona,
tòrnam si't plau,
las dotze estrelles de ma corona,
que de mes puras no'n te'l cel blau.*

Com dotze cordas de ma arpa hermosa,
totas batian per amor meu,
eran la escala misteriosa
per hont pujava l'ánima á Deu.

La terra ab ella ja al cel no encaxa,
puig se ròmperen sos escalons;
l'home no hi puja, l'àngel no hi baxa
junts à cantarme tendras cansons.

*O Catalunya, so ta patrona,
tòrnam si't plau,
las dotze estrelles de ma corona,
que de mes puras no'n te'l cel blau.*

Sota una teula de la capella
l'aucell penjava son niu d'amor,
menjar prenia de sa escudella,
ab ell matinas cantava à chor:

Ara llur celda cau en ruinas,
tan sols hi nian los escorpins,
entre las rosas y clavellinas
que encara hi troban los pelegrins.

*O Catalunya, so ta patrona,
tòrnam si't plau,
las dotze estrelles de ma corona,
que de mes puras no'n te'l cel blau.*

¿ Vostras abellas hont son voladas
celdas desertas, ruscos sens mel?
hont s'en volaren vostras niadas
nius d'oreneta penjats al cel?

Per primavera tornan á Espanya,
las que en Octubre tristas s' en van;
las que niavan en ma montanya
per primavera no hi tornarán?

*O Catalunya, so ta patrona,
tòrnam si't plau,
las dotze estrelles de ma corona,
que de mes puras no'n te'l cel blau.*

SALVE DELS MONJOS

*Salve, Maria
De Montserrat,
qui en vos confia
serà salvat.*

Salve, Regina,
Mare divina
del Redemptor,
vida y dolsura,
port de ventura
del pecador.

Lo cel vos dona
real corona
d' estrellas mil,
y exa montanya
vos dona Espanya
per camaril.

*Salve, Maria
de Montserrat,
qui en vos confia
serà salvat.*

A vos eleva
la prole d' Eva
son cor plorant;
arch de bonansa,
nort d' esperansa
del navegant.

Com una rosa
ma patria 'us posa
sobre 'l seu cor;
Rosa en poncella,
siau l' estrella
del seu amor.

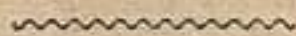
*Salve, Maria
de Montserrat,
qui en vos confia
serà salvat.*

Los ulls hermosos
girau piadosos

á aqueix mon trist;
en ell guiáunos,
y al cel mostráunos
á Jesucrist.

Salve, Morena
de gracia plena,
llum d' Israel;
flor de la serra,
sol de la terra,
porta del cel.

*Salve, Maria
de Montserrat,
qui en vos confia
será salvat.*

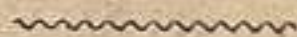

L' ABBAT GARRIGA

De Montserrat al cel
s'hi va ab' una volada,
per çó hi puja la gent,
per çó'ls Angels hi baxan,
à veure y olorar
la Rosa catalana.
Los reys hi dexan or,
los richs hi dexan plata,
los pobres ¡ay! son cor
que es lo que mes li agrada.
Lo mes pobre de tots
un dematí hi trucava,
d' un ase de tragi
descarregant uns árgans,
à l' una part du un noy
y un cabridet à l' altra:
—¿ Per quí es lo cabridet?

lo bon porter demana.
— Per la Mare de Deu,
si 'l vol en sa ramada.—
Lo llech pren lo cabrit
y l' infantó dexava:
— Preneu mon infantó,
l'he duyt en presentalla.
— Assí no 'n farém res
y á vos faria falta.
— Preneu lo noy, si us plau,
m' en quedan á mi encara,
sa mare es al fossar
y aquí 'n trobará una altra.—
Lo pare abat ho sent
lo candi noy abraça:
— Vina, angelet, ab mí,
vina, angelet sens alas.—
Lo pren per una ma
y al temple l'acompanya.
L' oblat fa un gran sospir:
— ¡ O Reyna de ma patria,
per serne vos tan gran
teniu petita casa!
si arribo á ser abat
vos ne faria una altra.—
Lo bon porter s' en riu,

lo pare abat plorava,
mirant al infantó,
pesantli las paraulas,
que en somni avuy l' ha vist
abat en mitra blanca,
alsar, com un gegant,
la Seu de las montanyas.
De l' or que 'ls reys han duyt
lo camaril daurava,
del argent dels mes richs
ne feu doscentas llántias,
del cor dels més pobrets
los encensers y l' ara.

CANSÓ DE LA MORENETA

Nigra sum, sed formosa.

CANT. I.

Moreneta 'n sou,
Mes que 'l Sol vos toca,
es que 'us toca 'l Sol,
lo Sol de la Gloria.
*Moreneta 'n sou,
moreneta y rossa.*

Angels d' alas d' or
vos farian ombrá;
Vos no 'n voleu, nó,
voleu ser pastora,
tan sols per vetllar,
desde un cim de roca,
vostre blanch ramat
de vilas y pobles.

*Moreneta'n sou,
moreneta y rossa.*

Per besarli 'ls peus
Llobregat s'acosta,
y al véurels tan purs,
s'atura en sa vora;
besa 'l setial,
lo besa y s'en torna.

*Moreneta'n sou,
moreneta y rossa.*

Catalans, veniu,
María 'us anyora,
te 'l sol per vestit,
lo cel per corona,
per trono un mont d'or
per cambra una gloria;
veniula á adorar,
que 'is Angels no gosan.
*Moreneta'n sou,
moreneta y rossa.*

GANSO DEL MARINER.

Quan ab un peu en la barca
me despedesch de ma esposa,
que en lo bras encara 'm posa
nostre fill tan amorós;
rosantlo ab llágrimes tendres
also 'ls ulls á vostra serra:
—Si no puch tornar á terra
ampareulos á tots dos. —

*Lluny de ma patria bella
en calma ó en tempestat,
siau la meva estrella,
Verge de Montserrat.*

Quan ja perdo la ribera
de ma dolsa Catalunya
y l' onada ja m' allunya
de quant ama lo cor meu;

miro aqueixa gran montanya
com un far que encara 'm guia,
com los brassos de Maria
que 'm diguésseu: fill, adeu!

*Lluny de ma patria bella
en calma ó en tempestat,
siau la meua estrella,
Verge de Montserrat.*

Mos companys, ó patria amada,
¿per qué 'm diuen de qué ploro?
sabent prou lo que t' anyoro
tantas lleugas mar endins:
giro 'ls ulls que s' humitejan
y no veig terras d' Espanya
y no 't veig á tu, montanya,
mirador dels Serafins.

*Lluny de ma patria bella
en calma ó en tempestat,
siau la meua estrella,
Verge de Montserrat.*

Al mirarla tan hermosa
dich tornant del llarch viatge:
--No es pas lluny lo meu vilatge
quan ja oviro 'l campanar.—

Ab mon fill entre sos brassos
no es pas lluny l' esposa mia;
jay! mon cor véurels somia
de genolls en vostre altar.

*Lluny de ma patria bella
en calma ó en tempestat,
siau la meva estrella,
Verge de Montserrat.*

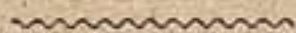
LA ESPASA DE S. IGNASI

Montanya de Montserrat,
Mque pelegrins t' han pujada,
d' ensá que ets lo camaril
de la Verge soberana.
Hi pujava un capitá,
lo mes noble de Viscaya,
d' una cama l' han ferit
defensant la seva patria,
Deu vol ferirlo del cor
defensant l' Iglesia santa:
Als romeus que va trobant
de la Verge los demana,
un vell moro ho ha sentit,
de la Verge mal-parlava.
Lo capitá n' es ferreny,
s' en arrenca de l' espasa;
¿Ferirá ó no ferirá?

alsa 'ls ulls á la montanya,
recorda que cavaller
no l' ha fet la Verge encara,
pregant pel moro traydor
torna la espasa á la vayna.
Quan arriba al temple sant
en un pilar la penjava,
agenollantse devot
devant de la Verge santa,
com á novell cavaller
per vetllar las sevas armas.
Confessa tots sos pecats,
per combregar á trench d' alba;
cada un que n' ha comés
l' esborra ab un doll de llágrimas.
En encesa oració
fum d' encens son cor exhala,
que torna á ploure del cel
en amorosa rosada.
Al punt de la mitja nit
la Moreneta li parla:
—Jesucrist y Lucifer
avuy tenen gran batalla,
l' un te en Roma sas legions,
l' altre las te en Alemanyia.
Veshi tu y contra Luter

encen l' exercit del Papa,
batallant al seu costat,
general de nova armada,
los soldats que 't donaré
tots durant bandera blanca,
lo nom de Jesus al pit,
l' amor de Jesus en la ànima,
serà la fe 'l seu escut,
serà la Gloria sa paga.
Y tu, lo meu cavaller,
que m' ofereixes la espasa,
aqui 'n tens una de foch,
que del cel t' en he baixada,
en lo puny hi ha una creu,
en la punta un riu de flama.
Quan Sant Ignasi la pren
en amor son cor s' abrasa,
al sortir del temple sant
un pobre vell hi entrava,
li dona tots sos vestits
galonejats d' or y plata,
y en cambi de sos vestits
lo seu de sach li demana.
Quan baxa de Montserrat
los pelegrins que hi pujavan
lo prenen per un Elias

que del Carmelo devalla,
per revivar en lo mon
l' amor de Deu que s'hi apaga.

GANSÓ DE LAS FLORS

Quan las floretas riuen
Ab las abellas
¿no sabeu lo que diuen
ellas ab ellas?
De tota flor que cria
mont y ribera,
*N'es la Verge Maria
sa Jardinera.*

Ja la Pervinca bada
sos ulls blavosos,
ja'n veu obrir la prada
de mes hermosos;
ja sembra pedreria
la primavera,
*Que es la Verge Maria
sa Jardinera.*

A l'ombra del Ginebre
riu la Centaura,
y borralló de gebre
que'l sol hi daura,
la blanca Satalia
diu riallera:
*Que es la Verge Maria
sa Jardinera.*

Lo Galleret rumbeja
sa barretina,
quan al mati festeja
la Clavellina.
Diu á la Floravía
la Didalera.
*Que es la Verge Maria
sa Jardinera.*

Arrasserat á un Sálzer
lo Lliri bada,
bada al mati son cálzer
ple de rosada;
l'altar de la que'l cria
sa flayre espera;
*Que es la Verge Maria
sa Jardinera.*

Per vestidet se posa
l' alta Ginesta
sa roba d' or hermosa
de cada festa ;
¿per qui s' enjoyaria
tan matinera ?
*Per la Verge Maria
sa Jardinera.*

L' Hisop á fer asperges
s' en entra al temple,
dels angelets y verges
prenent exemple ;
portant sa creu lo guia
la Passionera:
*Que es la Verge Maria
sa Jardinera.*

D' espinas coronada
floreix la Rosa,
de las flors de la prada
la mes hermosa ;
la que ab la Verge's cria
se torna vera.
*Que es la Verge Maria
sa Jardinera.*

Pel bosch que mes ombreja
va la Viola,
per que ningú la veja
va tota sola.

La flor que s'humilia
sempre prospera:
*Que es la Verge Maria
sa Jardinera.*

CANSÓ DELS ÀNGELS

Festiu Rossinyol
que voltas l'ermita,
polsant ta arpa d'or
de nit y de dia,
Reyetó y Pinsà
de veu argentina:

Cantau
amors à Maria,
cantau.

Tu que ploras tant,
Tortoreta viuda,
vina, que entre flors
ton amor hi nia,
Cueta gentil,
del pagés amiga:

Cantau

*amors à Maria,
cantau.*

Calandria, alsa 'l vol
y canta y refila,
que 'l sol del amor
s' en puja á mitx-dia.
Cantant, cel amunt,
Cotolius seguiu-la:

*Cantau
amors à Maria,
cantau.*

Vina Guatlla aquí
que bon blat s'hi cria
de gra saborós,
de daurada espiga.
Aliga real,
coronada Griva:

*Cantau
amors à Maria,
cantau.*

Cadenera, fuig
de la floravia
que es la seva flor

voltada d' espinas:
la Flor que hi ha assí
al cel es cullida:

Cantau
amors à Maria,
Cantau.

Piteja Pinsá,
Perdiu escotxina,
ronca blanch Tudó,
Passarell refila;
puig àngels del cel
vos dexan la lira:

Cantau
amors à Maria,
cantau.

Si fuigs de la nit,
Oreneta, vina,
tan aprop del cel
aquí sempre es dia;
lo sol no s'hi pon,
la lluna no hi minva:

Cantau
amors à Maria,
cantau.

LA FONT DEL MIRACLE

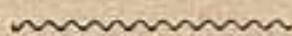
*La font del avar
Font Seca es encara.*

N'era un pelegri,
tos grahons pujava,
Montserrat verdós,
del cel blau escala;
ja'n troba una font
á mitja montanya.
Pelegri té set,
vol beure de l'aygua;
ja'n surt un avar
que la font guardava:
—De l'aygua beurás
si tens or ó plata.—
Pelegri no'n té,
plorant s'en anava
montanyeta amunt

vers l' esglesia santa.
Cada pas que fa,
los ulls hi axecava;
veu lo colomar,
lo colom no encara.
Cada pas que fa,
lo cor se li acaba;
floreτας del bosch,
donáuli rosada;
estrellas del cel,
donáuli una llàgrima;
del cim vos ho diu
l' Estrella del alba.
Ja arriba al convent,
ja al portal entrava;
entrant al portal,
de set se desmaya:
—Oh monjos si us plau,
donáume de l' aygua!
—De l' aygua que vols
per aquí no 'n raja,
raja part d' allà
d' aquexa montanya.—
La set es de mort,
torna á caure en basca:
—No 'm sab greu morir,

Moreneta aymada,
però si 'm sab greu
no vèureus la cara!—
La font del avar
à sos peus esclata.
Quant ell ha begut,
camaril pujava;
besantli las mans,
l'esperit hi exhala.
Lo bon Jesuset
à be morir l' ayda,
Angels li fan llum,
Ella l' amortalla.

La font del avar
Font seca es tornada,
d' ensá que ha nascut
la font del Miracle.
Romeus que hi anau,
bebèune de la aygua;
com baxa del cel,
n' es fresca y gemada.

GENTIL PASTORETA

Gentil Pastoreta,
Sol de Montserrat:
*Vull ser ovelleta
de vostre ramat.*

Jesus es l' anyell
de vostra ramada,
Pastora estimada,
guiaume prop d' ell;
guardaume en sa pleta
vora 'l Llobregat:
*Vull ser ovelleta
de vostre ramat.*

Floresca ta vora,
riu d' arenas d' or,
que 'l sol del amor

hi surt à tot hora.
Del cel la oreneta
ja en terra ha niat:
*Vull ser ovelleta
de vostre ramat.*

Donaume la ma
per dexar la terra
que per exa serra
cap al cel se va.
Qui 'us segueix hereta
la felicitat:
*Vull ser ovelleta
de vostre ramat.*

Daume flors divinas
del jardí de Sion,
que al jardí del mon
hi veig sols espinas.
Rosa moreneta,
clavell encarnat:
*Vull ser ovelleta
de vostre ramat.*

Que hermosa es l' ermita,
que hermosa sou vos,

sacrari olorós
que l' Etern habita;
Tan bella os ha feta
que 'l cor li heu robat.

*Vull ser ovelleta
de vostre ramat.*

LA ROCA DEL DIABLE

Nit de Sant Silvestre
ferèstega nit,
mentre'l llamp fa trossos
dels roures y pins
y'l tró y la tempesta
rodolan pe'ls cims,
iquina se'n pensava
lo mal esperit,
de tirá' una roca
sobre'l monastir!
Hi clava sas urpas,
hi enfonza sos dits;
ja está á punt de caure,
ja sols falta un pich :
dels monjos, quan dormin,
será'l cobrellit.
Los monjos se'n temen

no van á dormir,
y á la Moreneta
suplican axís:
«Lo diable'ns volta
de dia y de nit,
socorreunos, Mare,
puig som vostres fills.»
Lo reso dels monjos
volá al Paradís,
ja'n baxan cadenas,
cadenas d' or fi
que lligan la roca
sobre'l monastir.
La roca'l traspassa
d' un salt geganti,
tan sols fentne caure
cinch teulas ó sis.
Si la voleu veure
es vora'l camí,
sota ella'l diable
que no'n pot exir;
tot picant la roca
s' es picat los dits

CANSÓ DELS SEGADORS

Que hermosa ne's la terra
vestida ab l' or del blat,
que hermosa es vostra serra,
Verge de Montserrat.

Altissima Senyora,
no sou vos segadora,
mes com à qui 'us anyora
lo sol vos ha colrat.

*Lo blat es ros
com vos,
hermosa Moreneta;
lo blat es ros
com vos,
guardau los segadors.*

Son camp lo pagès llaura
de blats vos lo vestiu,
y en va lo sol los daura

si vos no 'ls benehiu.
Donaunos bona anyada,
quan ve la pedregada
á vostres peus lligada
dexaula com lo riu.

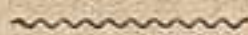
*Lo blat es ros
com vos,
hermosa Moreneta;
lo blat es ros
com vos,
guardau los segadors.*

En mitx de la bandera
pintada vos duhem
y al cim d'una garbera
segant vos posarem.
D'espigas coronada
guiau vos la segada,
siga en la mar daurada
cada volant un rem.

*Lo blat es ros
com vos.
hermosa Moreneta;
lo blat es ros
com vos,
guardau los segadors.*

La espiga ja 's doblega,
posémnos los didals
y'ns cridan ja á la sega
formigas y pardals.
Si ab vostra companyia
veniu, tres colps al dia
direm l' Ave Maria
tot esmolant la fals.

*Lo blat es ros
com vos,
hermosa Moreneta;
lo blat es ros
com vos,
guardau los segadors.*

LA CORONA DE FLORS

*T*exim per Maria
corona de flors,
ja que ella'ls envia
sos dolços olors.

1.

Cullim del rosari
las Rosas floridas,
d'olor enriquidas
d'olor y de mel;
à la Passionera
juntém la Nadala,
y Angelets de l'ala
de color del cel.

2.

Lliguém ab lo Lliri
que es flor de puresa
la Centaura encesa
de la caritat,

la fulla del Trèbol,
que apar en l' herbatge
bellissima imatge
de la Trinitat.

*Teixim per Maria
corona de flors,
ja que ella 'ls envia
sos dolsos olors.*

3.

Didals de la Verge
cullim y sa Agulla,
de l'Eura la fulla
que sembla 'l cor seu.
Pensaments que als Angels
son amor inspira,
la flor que al sol mira
com l' ànima á Deu.

4.

La Margaridoya
que es flor d' ignocencia,
brots de Paciència,
remey de tot mal;
la Angèlica pura
que es flor sens espina,
la Perpetuina
que es flor immortal.

Texim per Maria
corona de flors,
ja que ella'ls envia
sos dolsos olors.

5.

Dexém en sa branca
la Dalia superba,
busquém entre l' herba
la Viola humil.
Cullim Primaveras
símbol d' esperansa,
l' Iris de bonansa,
la Palma gentil.

6.

De flors ja texirem
la vostra corona,
lo cor que 'us la dona
que 'us sia fidel;
mes ¡ay! al trencarse
lo fil de la vida,
per vos retexida
tornáunosla al cel.

Texim per Maria
corona de flors,
ja que ella'ls envia
sos dolsos olors.

5

BALADA DE MONTSERRAT

Estant Jesus en la creu,
Eun Angelet seu
tot plorant serrava,
alli vora'l Llobregat,
del alt Montserrat
la gentil montanya.

Benehit l'Angel d'amor
que serra eix mont d'or
ab serra de plata,
sols per ferne prop del cel
un altá' al Estel
de la matinada.

Quan la veu á mitx serrar,
Jesus va parlar
á la Verge santa:

—Vèuse allí trono y palau,
anáuhi, si us plau,
que ma vida acaba.

—Hi aniré, si hi veniu Vos,
mon clavell desclòs,
à la llum del alba.

—¿Còm hi puch, Mare, venir,
si he de redimir
l'humanal llinatge?

—Ressucitau ben cuytós,
y anèmhi tots dos
à pèndren posada;
en mos brassos Vos seureu,
jo damunt la neu,
la neu que'l sol daura.—

S' en hi ve ab son únich Fill,
clarejant espill
ahont s' enmiralla;
mes lo sol enmorení,
en tant llarch camí,
l' albor de sa cara.

L' Angelet, tot sospirant,

anava serrant
la gentil montanya;
quan hi veu l'hermós parell,
li feu de mantell
ab sas blancas alas.

La montanya era un penyal,
y ara es un coral
que floreix y esclata;
sa nuesa es un jardí,
hont vespre y mati
rossinyols hi cantan.

Benehit l'Angel d'amor
que serrá eix mont d'or
ab serra de plata;
benehit qui 'l trono feu,
hont sèu lo bon Deu
y la Verge santa.

GANSÓ DEL POETA

Diu que era blanca y rossa
de Montserrat la Flor,
blanca com una gebre
rossa com un fil d' or:

*la vida mia,
rossa com un fil d' or,
la mia Amor.*

Dels Angels es la Reyna
germana de las flors,
un Deu la pren per Filla,
per Mare'l pecador:

*la vida mia,
per Mare'l pecador,
la mia Amor.*

Estrellas la coronan

d'una alba de claror,
la lluna la ha calsada,
la ha vestideta'l sol:

*la vida mia,
la ha vestideta'l sol,
la mia Amor.*

Si n'era blanca, blanca
com neu de Canigó,
mes s'es tornat morena
guardant anyells pel bosch:

*la vida mia,
guardant anyells pel bosch,
la mia Amor.*

Pastora moreneta,
vos que'ls pexeu las flors
ab los anyells y ovellas
guardaume á mi y tot:

*la vida mia,
guardaume á mi y tot,
la mia Amor.*

A vostres peus trencada
vos dexo ma arpa d'or,
si al cel m'en dau una altra

mon cant serà mes dols:
la vida mia,
mon cant serà mes dols,
la mia Amor.

ADEU À MONTSERRAT

Rient vaig arribarhi,
Rplorant dexo l' altar,
¿podré, Verge, tornarhi
ja que m' en tinch d' anar?
Aquí la nit es dia,
lo cel aquí es mes blau:
*Adeusiau, Maria,
Maria, adeusiau.*

O Verge, per medalla
donaume vostre cor,
preneu en presentalla
lo meu de pecador,
y á mi, Mareta mia,
preneume per esclau:
*Adeusiau, Maria,
Maria, adeusiau.*

Vostra maneta hermosa
dexàumela besar,
y à Cristo que hi reposa
dexàumel adorar.

¡O dolsa companyia,
ó sempre hermós palau!

*Adeusiau, Maria,
Maria, adeusiau.*

Sortint de vostra ermita
un do 'us demanaré,
tornaume la visita
l' instant que 'm moriré.
Estrella que al cel guia
guiaumhi vos, si 'us plau:

*Adeusiau, Maria,
Maria, adeusiau.*

Ditxosas orenetas
que li cantau amors,
ditxosas violetas
que li robau olors.
La flor que ab vos se cria
te vostre olor suau:

*Adeusiau, Maria,
Maria, adeusiau.*

Passant per exos pobles
diré que vinch del cel,
y 'ls cantaré unas coblas
mes dolsas que la mel.
May mes m' en aniria
pero si à vos 'us plau:

*Adeusiau, Maria,
Maria, adeusiau.*

Baxant encara 'm giro
per veure aqueix sant lloch,
ja 'l blanch colom no oviro,
ja 'l colomar tampoch;
Capella hont Ella nia,
penyals que la abrigau:

*Adeusiau, Maria,
Maria, Adeusiau.*

GOIGS

DE NOSTRA SENYORA DE MONTSERRAT

Puig floriu com una Rosa
en lo cor del Principat:
Miraunos sempre amorosa,
Princesa de Montserrat.

Quant Jesus en creu espira
Angelets ab serra d' or
serravan vostra cadira,
gentil reyna del amor;
vos la feren tan hermosa
que hi seguéreu de bon grat:
Miraunos sempre amorosa,
Princesa de Montserrat.

Barcelona 'us ha tinguda

com sa perla un rich anell,
 mes del moro combatuda
 vol salvar tan rich joyell;
 la montanya s' es desclosa
 per tenirlo ben guardat:

*Miraunos sempre amorosa
 Princesa de Montserrat.*

Las estrellas vos mostravan
 molts dissaptes á uns pastors,
 mentre 'ls Angels las baxavan
 tot cantant himnes á cors;
 D' aqueix cel que en terra 's posa
 vol gosarne 'l bon Prelat:

*Miraunos sempre amorosa
 Princesa de Montserrat.*

Vostre olor de primavera
 va guiantlo al lloch felís
 hont floriau Rosa vera
 del roser del paradís.
 Lo perfum d' aquexa Rosa
 per lo món serà escampat:

*Miraunos sempre amorosa
 Princesa de Montserrat.*

En sos brassos vos ha presa,
plorant llàgrimas d' amor,
per portarvos à Manresa
hont tindreu retaule d' or.
Professó magestuosa
va cantant per lo serrat:

*Miraunos sempre amorosa
Princesa de Montserrat.*

Arribant ahont sou ara
no voleu passar avant,
com que sou la nostra Mare,
voleu véurens d' aquí estant;
à sa mare bondadosa
Deu per fills nos ha donat:

*Miraunos sempre amorosa
Princesa de Montserrat.*

En vostra santa capella
vos vingué à veure Colon,
y pot ser fòreu l' estrella
que 'l guiáreu al nou mon.
Quan als peus d' Espanya 'l posa
vos un temple hi heu fundat:

*Miraunos sempre amorosa
Princesa de Montserrat.*

A Joan d' Austria guiàreu
à las ayguas de Lepant,
ab sas naus alli enfonzàreu
à Mahoma agonisant.

Ab la creu victoriosa
la mitja-lluna ha eclipsat:

*Miraunos sempre amorosa
Princesa de Montserrat.*

Sant Ignasi de Loyola
fundà ab vos la companyia;
y aprenqué en la vostra escola
qui fundà la Escolapia;
de Nolasch guia animosa
molts catius heu llibertat:

*Miraunos sempre amorosa
Princesa de Montserrat.*

Desde 'l cim de exa montanya
benehiu nòstre país,
benehiu tota l' Espanya,
féune vostre paradís.
Dels fidels Pastora hermosa,
benehiu vostre remat:

*Miraunos sempre amorosa
Princesa de Montserrat.*

Puig floriu com una Rosa
en lo cor del Principat.

*Miraunos sempre amorosa
Princesa de Montserrat.*

NOTAS.

VIROLAY. Pág. 9.—Fou composta exa poesia per encàrrech de la Junta del Milenar, á fi de que servis de lletra per las composicions que optenen al segon premi del Certámen, advertint que la tonada havia de tenir un ayre popular. Se presentaren unas xexanta solfas escritas sobre la lletra del Virolay.

A MONTSERRAT! Himne del Milenar. Pág. 12.—Exa composició ha sigut bellíssimament posada en música per lo inspirat mestre En Candi Candi, y publicadas, lletra y solfa, per **La Revista Popular.**

GOIGS. Pág. 75.—Exos Goigs han obtingut lo Premi ofert per la Redacció de **La Veu del Montserrat** en lo Certáment d'enguany de la Joventut Catòlica de Barcelona.

ÍNDICE

	<u>Pág.</u>
PRÓLECH.	3
DEDICATORIA.	7
VIROLAY.. . . .	9
Á MONTSERRAT! himne del Milenar.	12
CANSÓ DE LA ESTRELLA	15
CANSÓ DEL PELEGRÍ.	17
CANSÓ DELS ESCOLANS.	21
CANSÓ DELS ANGELS.. . . .	23
CANSÓ DE LAS ERMITAS	26
SALVE DELS MONJOS.. . . .	30
L' ABAT GARRIGA.	33
CANSÓ DE LA MORENETA.	36
CANSÓ DEL MARINER.. . . .	38
LA ESPASA DE SANT IGNASI.	41
CANSÓ DE LAS FLORS.	45
CANSÓ DELS AUCELLS.	49
LA FONT DEL MIRACLE.	52
GENTIL PASTORETA.	55
LA ROCA DEL DIABLE	58
CANSÓ DELS SEGADORS.. . . .	60
LA CORONA DE FLORS.	63
BALADA DE MONTSERRAT.	66
CANSÓ DEL POETA.	69
ADEU Á MONTSERRAT.	72
GOIGS.	75

ARCHIVO
MARIANO

Biblioteca

VOLUMEN № 1787

MCD-2019